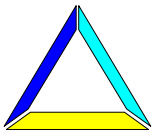
Інститут Економічних Досліджень та Політичних Консультацій в Україні

Німецька Консультативна Група з Питань Економічних Реформ

01034 Київ, вул. Рейтарська, 8/5-А, тел. (+38044) 228-6342, 228-6360, факс 228-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua, http://www.ier.kiev.ua

S35

Середньострокові принципи для фіскальної політики в Україні

Найважливішими структурними проблемами фіскальної політики є:

- Адміністрація податку на додану вартість,
- Низькі доходи від дивідендів нарахованих на акції господарських підприємств що перебувають у державній власності,
- Залишкові негрошові розрахунки з бюджетом по операціям зазначеним у законі про бюджет,
- Непропорційно високі видатки на оборону, громадський порядок безпеку та судову владу за рахунок соціального захисту населення, інвестицій в освіту, охорону здоров'я та інфраструктуру,
- Місцеві бюджети не мають повноважень щодо адміністрації податків які б узгоджувались з їх обов'язками щодо адміністрації видатків.

Задля покращення фіскальної політики в середньостроковому періоді ми рекомендуємо:

- Вдосконалити управління державними активами господарських підприємств та менеджменту державних підприємств,
- Повністю заборонити здійснення розрахунків з бюджетом у не грошовій формі (заборонити можливість взаємного списання заборгованості, що передбачено для деяких секторів),
- Ліквідувати державний комітет по матеріальних резервах
- Скасувати соціальні та пенсійні пільги, що надаються на професійній основі,
- Підвищити інвестиції в інфраструктуру, освіту, охорону здоров'я, та залучити державу в розвиток інфраструктури використовуючи різні методи, такі як державно-приватне партнерство,
- Зменшити субсидіювання збиткових підприємств,
- Зменшити видатки на оборону, громадський порядок безпеку та судову владу,
- Для розрахунку трансфертів з державного бюджету, використовувати метод чистої формули,

- Розглянути можливість переміщення адміністрування деяких податків на локальний рівень, що буде відображати зростаючі зобов'язання органів місцевої влади.

1. Вступ

Незважаючи на прогрес в деяких сферах податкового та бюджетного законодавства, фіскальна ситуація в Україні досі відрізняється кількома структурними проблемами, що так чи інакше пов'язані з бюджетом. Деякі, такі як зростаюча податкова заборгованість, бюджетна заборгованість з відшкодування, звужує базу оподаткування та зменшує доходи бюджету. Інші, такі як субсидії неприбутковим підприємствам та непропорційно великі видатки на оборону та правопорядок, розподіляють обмежені бюджетні ресурси бюджету не на користь недофінансованих сфер освіти та охорони здоров'я. Насамкінець, асиметрична структура доходів та видатків місцевих бюджетів в порівнянні з центральним залишає місцеві бюджети залежними від великих трансфертів та обмежує можливості регіонів щодо виконання завдань власного соціального та економічного розвитку.

Як наслідок, обмежені ресурси бюджету створюють додаткові ризики для економічного росту Української економіки. Задля забезпечення стабільного економічного росту та соціального розвитку, неглибокі, косметичного характеру зміни будуть недостатніми для гарантій економічного зростання та соціального захисту. Вищезазначені структурні фіскальні проблеми будуть вимагати глобальних систематичних змін, які не можуть бути запроваджені протягом одного року. Тому, ми пропонуємо в цій роботі вдосконалення та зміни, що вимагають запровадження законодавчих та інстутиційних реформ протягом середньострокового періоду декількох років. Це допоможе зробити бюджет ефективним інструментом для стабільного економічного та соціального розвитку в Україні.

Пропозиції, що представлені нижче не зовсім нові. Навпаки, мета цієї роботи – підсумувати рекомендації, що були зроблені раніше проте залишаються актуальними для процесу підготовки бюджету, в стислій та зрозумілій формі.

Структура статті наступна. В частині 2, йдеться про доходи бюджету. Видатки аналізуються в частині 3. Частина 4 стосується міжбюджетних відносин, а в частині 5 ми робимо висновки.

2. Структурні проблеми що пов'язані з доходами бюджету

Бюджетний кодекс України розрізняє податкові надходження, неподаткові надходження, доходи від операцій з капіталом, та трансферти.

2.1. Податкові надходження

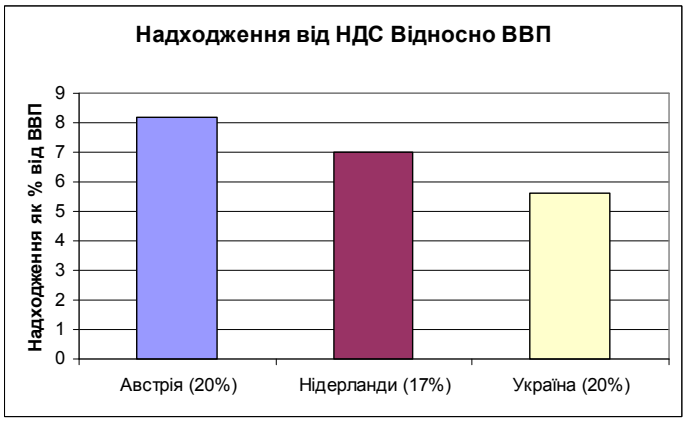
Незважаючи на надзвичайно високі ставки податку, доходи бюджету нездатні забезпечити акумулювання ресурсів, так необхідних для розвитку інфраструктури, освіти, та охорони здоров'я. Найбільш серйозним фактором відповідальним за цю проблему є послаблена податкова база. Навіть з порівняно стабільним економічним ростом, що спостерігався протягом декількох попередніх років, обсяг задекларованих прибутків в порівнянні з ВВП впав. У 1999 надходження від податку на прибуток підприємств становив 5% від ВВП, у 2000-4.45% від ВВП, та у 2001 році – лише 4.1% від ВВП, а у 2002 він склав 3.92% від ВВП.

Податок на додану вартість підпадав під узгоджені напади багатьох лобіювань, результатом яких стали сотні пільг, що постійно виснажують податкову базу податку на додану вартість. Україна застосовує ставку податку на додану вартість на рівні 20%. Проте, надходження від податку на додану вартість у 1999 становили лише 6.61% від ВВП, у 2000 році цей рівень був 5.46% від ВВП, та у 2001 році він становив лише 5.12% від ВВП, а у 2002 році - 5.61%. Для порівняння, в Австрії, яка також застосовує 20% ставку податку на додану вартість, надходження по податку становлять 8.2% від ВВП. Надходження від цього податку в Нідерландах становлять 7% від ВВП незважаючи на те що там діє 17% ставка податку[1] (див. Графіки представлені нижче).

Графік 1. Надходження від податку на додану вартість та податку на прибуток підприємств як відсоток від ВВП в Україні.

Графік 2. Порівняння надходжень від податку на додану вартість у відсотках до ВВП з іншими країнами.

Найбільш важливими причинами вузької податкової бази є:

- Податкові пільги, що екстенсивно надавалися після запровадження законів про податки.

[1] Див. І. Луніна, Рівень доходів бюджетів України та визначні фактори його динаміки.

Податкові пільги призводять до значних втрат бюджетних надходжень[2]. Протягом 9 місяців 2002 року, пільги призвели до зменшення надходжень від податку на прибуток підприємств на 12,125 млрд. гривень (близько 30% від загальних втрат бюджету обумовлених податковими пільгами)[3]. Втрати надходжень від податку на додану вартість оцінюються на рівні 17.64 млрд. гривень (близько 45% від загальних втрат бюджету обумовлених податковими пільгами), та 7.8 млрд. гривень від сплати за землю (близько 20% від загальних втрат бюджету обумовлених всіма податковими пільгами), що є частиною надходжень до місцевих бюджетів. Широке застосування податкових пільг не лише послаблює базу оподаткування; це також поглиблює несправедливість та неефективність. Впровадження податкових пільг призводить до нерівного розподілу податкового навантаження та заважає оптимальному розміщенню економічних ресурсів. Податкові пільги не тільки зменшують податкові надходження але й пригнічують економічне зростання[4]. Проте, запровадження нових пільг передбачається у майбутньому, наприклад для видавників книг[5].

- Застосування пільгового режиму оподаткування до фізичних осіб на професійній основі

На даний момент, деякі професії та групи населення в Україні мають податкові пільги, які не залежать від їх рівня доходів. Це призводить до широкого переліку пільг. Задля того щоб попередити виснаження податкової бази, сучасна міжнародна практика побудови структури соціального забезпечення базується на іншому методі. Соціальне забезпечення має складатися з програм, які не повинні фінансуватися за рахунок доходної частини бюджету та впливати на бюджетні надходження. Податкова система має бути простою та прозорою настільки, наскільки це можливо, мінімізуючи потенційні прогалини. Така податкова система наповнює бюджет ресурсами, необхідними для забезпечення бідних.

- Ставки податку високі та адміністрація податків є складною

Великі ставки податків призводять до зростання тіньової економіки. Разом з екстенсивними податковими пільгами, це призводить до подальшого зменшення бази оподаткування[6].

- Перенесення збитків на наступні періоди

Перенесення збитків на наступні періоди (ПЗП) є однією з найбільших статей зазначених в офіційній формі №1ЗПП, яка містить пільги надані юридичним

---

[2] Загальні втрати було оцінено на рівні 39.2 млрд., що більше ніж всі податкові надходження за період.

[3] За 9 місяців, надходження від податку на прибуток підприємств становили 5.5 млрд. гривень, в той час як надходження від податку на додану вартість сякнули 9.9 млрд. Гривень, плата за землю – 1.3 млрд. гривень. (Ці дані доступні з веб-сторінки Державної податкової адміністрації www.sta.gov.ua/news.php322527).

[4] Ніна Легейда. Економічні наслідки державної підтримки металургійних підприємств: приклад України. Вересень 2002 р. (ІЕД Науковий матеріал 16)
Ніна Легейда. Непрямі субсидії в Україні: оцінка, тенденції та наслідки для економічної політики. Жовтень 2001 р. (ІЕД Науковий матеріал 10)
Сергій Дем'яненко та Сергій Зоря. Система оподаткування сільського господарства України після 2004 року. Жовтень 2002 р. (ІЕД Науковий матеріал 18)

[5] Закон "Про впровадження змін до деяких законів України про оподаткування" від 16.01.03 №2114.

[6] Реформа податку на доходи фізичних осіб: як нагодувати вовка та вберегти овець, консультаційні матеріали S11. Німецька консультаційна група економічних реформ в Україні, 2002.

особам[7]. Спроби змінити процедури ПЗП мали кульмінаційним період 15 січня, коли президент підписав закон "Про зміни закону про податок на прибуток підприємств". Зміни вступають в силу 1 січня 2004 року та становлять, що ПЗП необмежене, проте збитки можуть переноситися лише протягом трьох-річного періоду з врахуванням строку давності. Цей захід має поліпшити ситуацію, хоча додаткові обмеження щодо частини або суми збитків, що можуть бути взяті до уваги в якомусь зазначеному році може й надалі зменшити можливості податкового шахрайства.

- Відшкодування податку на додану вартість

Незважаючи на впровадження законодавчих норм у 2002 спрямованих на зменшення зловживань з відшкодуванням податку на додану вартість, надлишкове відшкодування податку на додану вартість залишається значною проблемою. На рівні підприємств, це зменшує грошові потоки, що так потрібні підприємствам (особливо якщо брати до уваги слабу банківську систему). На макроекономічному рівні, це підриває довіру потенційних інвесторів та потенціал майбутнього зростання. Консолідація податку на додану вартість як значного джерела бюджетних доходів потребує скасування пільг по податку на додану вартість та відповідного заборгованого відшкодування податку на додану вартість, починаючи з експортерів[8].

- Податкова заборгованість

Відповідно до інформації державної податкової Адміністрації, сума податкової заборгованості подвоїлася протягом 2002 року та сягнула рівня 14.7 млрд. гривень. Більша частина податкової заборгованості накопичилася у паливо-енергетичному секторі. За період 10 місяців 2002 року, більше ніж половина податкової заборгованості була обумовлена паливо-енергетичним комплексом. Серед підприємств цього сектору, Нафтогаз має найбільшу податкову заборгованість. Податкову заборгованість в сумі 4.9 млрд. гривень було нараховано в результаті перевірки державної податкової адміністрації, що підтверджує загальне уникнення сплати податків.

Накопичення податкової заборгованості та тіньові трансакції надають підприємствам значну свободу незалежного визначення їх податкових зобов'язань. Такий феномен переважає як серед великих підприємств "стратегічний галузей" (які можуть лобіювати списання податкових заборгованостей та взаємні зарахування з бюджетом) так і серед малих підприємств (які мають більше можливостей приховувати їх прибуток від оподаткування).

Задля уникнення цієї тенденції, важливо повністю скасувати негрошові розрахунки з бюджетом, та реформувати паливо-енергетичний комплекс шляхом приватизації, вдосконалення тарифної політики, підвищення платіжної дисципліни серед кінцевих споживачів[9].

2.2. Неподаткові надходження

Неподаткові надходження провокують недонадходження бюджету. Вагомими факторами що визначають їх недовиконання є наступні:

---

[7] Відповідно до цієї форми від 01.01.01, ця сума становила 1.97 млрд. Гривень.

[8] Кризова ситуація з відшкодуванням ПДВ в Україні: причини, ризики та шляхи вирішення, консультаційні матеріали Q18, Німецька консультативна група економічних реформ в Україні, 2002

[9] наступні 1000 днів: Заходи економічної політики для України, Німецька консультативна група з питань економіки, Київ, Листопад, 1999.

- Низька ефективність державних підприємств

Доходи від дивідендів нарахованих на акції держаних підприємств залишаються низькими. У 2001 році доходи від державних активів господарських підприємств становили 67 млн. гривень, у 2002 році ця сума досягла 175 млн. У 2003 році, планується, що рівень цих доходів підніметься до 310 млн. гривень. Проте досвід минулих періодів свідчить що таке виконання маловірогідне. Рівень виконання плану затвердженого на рік для доходів від дивідендів нарахованих на акції державних підприємств у 2002 році становив 38.8%. Таке недовиконання свідчить про подовжене неефективне управління державними підприємствами. Вище керівництво має стимули для мінімізації їх внесків до бюджету[10]. Управління державними активами має бути вдосконалено одночасно з приватизацією. Контроль над державними активами господарських підприємств та відповідальність керівників державних підприємств за виконання бюджетних зобов'язань має бути підсилено.

- Здійснення розрахунків з бюджетом у негрошовій формі

Незважаючи на загальну заборону здійснення негрошових операцій з бюджетом, закон про бюджет дозволяє операції зарахування зустрічних платіжних вимог пов'язаних з:

- Держаним боргом,
- Уплати аграрними виробниками боргів за наданими кредитами під державні гарантії для закупівлі сільськогосподарської техніки,
- Сплату бюджетної заборгованості Міністерства оборони шляхом списання податкової заборгованості накопиченої підприємствами-кредиторами, що належать до сфери його управління.

- Недовиконання надходжень від приватизації

Фактичні надходження від приватизації набагато менші за заплановані. Найбільш важливим фактором що спричиняє негативну тенденцію є неадекватне виконання процесу приватизації. Для залучення коштів від інвесторів, має бути використано новаторські форми приватизації, такі як державно-приватне партнерство[11].

3. Структурні проблеми, що стосуються видатків бюджету

На даний момент, Україна застосовує основні принципи програмного виконання видатків бюджету. Незважаючи на прогрес, процес має деякі вади у наступних сферах:

- При здійсненні видатків не завжди вказується отримувач бюджетних коштів

В протилежність з основними принципами застосування програмного бюджетування, видатки з резервного фонду здійснюються без зазначення

[10] На даний момент жоден з органів державного фінансового контролю не має повноважень щодо контролю державної власності в господарському секторі на постійній основі. Контрольно-рахунковий департамент міністерства фінансів мають повноваження щодо перевірки конкретного підприємства лише якщо попередньо було видано спеціальне розпорядження кабінету міністрів, рахункова палата зовсім не має таких повноважень.

[11] Державно-приватне партнерство як альтернатива приватизації, на прикладі ВАТ "Укртелеком", консультаційні матеріали S20, Німецька консультативна група з питань економічних реформ в Україні, 2003

отримувача бюджетних коштів. Це зменшує прозорість фіскальних операцій та ускладнює здійснення контролю за видатками.

- Процедури що зменшують конкурентність державних закупівель

Процедура державних закупівель була значно покращена. Процедура запиту цінових котирувань є найбільш поширеною. Незважаючи на те що цей метод широко застосовується в міжнародній практиці та спрощує процедуру державних закупівель, правила деяких проектів закупівель часто виключають багатьох претендентів що надає несправедливу перевагу іншим фірмам. Важливо зробити процес більш прозорим.

- Державні субсидії підприємствам

Державні субсидії неприбутковим підприємствам за умов ринкової економіки пригнічують конкуренцію та негативно впливають на добробут країни. Ресурси використані для субсидіювання можуть бути використані більш ефективно шляхом фінансування тренінгів та перекваліфікації робочої сили, а також інвестування в інфраструктуру. Взагалі, державна участь в розвитку інфраструктури залишається неадекватною, в той час як субсидії неприбутковим підприємствам - досі вагомими. Більш значне залучення держави не має бути обмеженим прямим інвестиціями, але може мати різні форми, такі як державно-приватне партнерство[12]. Замість продовження практики субсидіювання підприємств, кошти мають бути інвестовані в інфраструктуру.

- Державний комітет по матеріальних резервах

Цей комітет продовжує надавати неконтрольовані субсидії підприємствам. Непрозорі економічні втручання комітету поширено на різні сектори економіки, неясно визначені як підприємства, що виконують завдання оборони та безпеки. Існування цього комітету значно зменшує прозорість видатків. Бюджет та економіка виграють якщо цей комітет та його діяльність у всіх економічних секторах буде скасовано.

- Недостатня соціальна орієнтація бюджету

Незважаючи на те що соціальний захист населення визнано пріоритетом, це не знаходить відображення в процесі розподілу бюджетних ресурсів. Заплановані видатки на освіту та охорону здоров'я у 2003 році зросли лише гранично. В порівнянні з 2002 роком, видатки на охорону здоров'я збільшилися на 866 млн. гривень або 0.08% від ВВП, та видатки на освіту – на 1.46 млрд. або 0.16% від ВВП. Видатки на соціальне забезпечення зменшились на 0.38% від ВВП.

Зменшення видатків на соціальне забезпечення частково пояснюється зменшенням бюджетних трансфертів до Пенсійного фонду. Відповідно до положень чинного законодавства, видатки пенсійного фонду на пільгові пенсії (пенсії військовим, державним службовцям, дослідникам, постраждалим від Чорнобилю, та ін.) мають покриватися з державного бюджету. Видатки, що мають спрямовуватись до пенсійного фонду для підвищення пенсій використовуються як бюджетні доходи, та перерозподіляються на інші цілі. Зважаючи на міжнародну практику, приклади якої представлено в апендиксі,

[12] Державно-приватне партнерство як альтернатива приватизації, на прикладі ВАТ "Укртелеком", консультаційні матеріали S20, Німецька консультативна група з питань економічних реформ в Україні, 2003

соціальна орієнтація бюджету вимагає збільшення інвестицій в освіту та охорону здоров'я.

- Відносно великі видатки на оборону та правопорядок

Видатки на оборону та правопорядок суттєво збільшилися, в той час як видатки на соціальний захист населення зменшилися. Відповідно до статистичного щорічника України 2000, апарат управління правопорядку становив 0.3% від населення у 2000 році. Це приблизно дорівнює середньому відношенню чисельності всього персоналу органів правопорядку до кількості населення в країнах групи середнього доходу. Загальні витрати на оплату праці складають приблизно 60% відповідних видатків. Приблизна кількість службовців зайнятих в цій сфері складає 300 тисяч чоловік[13], в той час як середній рівень злочинності[14] близький до середнього рівня інших країн. Проте, технічне забезпечення є зношеним та неадекватним.

- Існування спеціального фонду

Поділ бюджету на загальний та спеціальний ховає справжні індикатори виконання консолідованого бюджету. Це є результатом перевиконання спеціального фонду бюджету, що перекриває недовиконання загального фонду. Цей факт також встановлює приховані пріоритети для видатків спеціального фонду. Залишки фонду акумулюються на рахунках спеціального фонду, таким чином, видатки загального фонду мають позицію гіршу за ту що мають видатки спеціального фонду. Найкращим шляхом для збільшення прозорості, буде з'єднати спеціальний та загальний фонди та уніфікувати процедури державних видатків.

4. Структурні проблеми, що стосуються фіскальних стосунків між різними рівнями влади

Відносини між центральним та місцевими бюджетами є однією з найбільш серйозних проблем регіонального розвитку в Україні. Ми аналізуємо найбільш важливі проблеми в цій сфері:

- Вузька доходна база місцевих бюджетів

За діючої системи відносин органів влади різного рівня існує значна асиметрія між функціями та обов'язками органів місцевої влади та їх власними доходами. Зростання ролі місцевих бюджетів у 2003 році відзначає позитивні зрушення. Проте, вузька доходна база місцевих бюджетів, разом з значною залежністю від трансфертів з центрального бюджету, залишається болючою проблемою діючої системи фіскальних відносин між різними рівнями органів влади в Україні.

Зростання доходів місцевих бюджетів є результатом як збільшення трансфертів, так і підвищення реального оподаткування доходів фізичних осіб[15]. Зростання видатків місцевих бюджетів також відображає перенос

---

[13] Прес-центр міністерства внутрішніх справ

[14] Рівень злочинності в Україні у 2001 році становив 1047 на 100 тисяч населення, що порівнюється з середнім рівнем злочинності в інших країнах. Інтернаціональна база даних доступна на веб-сторінці Офісу об'єднаних націй з питань злочинності та наркоманії www.undcp.org/pdf/crime/sixthsurvey/TotalRecordedCrime.pdf.

[15] Податок на прибуток фізичних осіб – один з головних наповнювачів місцевих бюджетів. З мінімальним неоподатковуваним мінімумом в 17 гривень на місяць та ставками шкалами (категоріями), що не змінювалися роками, інфляційний період 90-х років залишив населення з постійно зростаючим реальним оподаткуванням їх доходів.

деяких зобов'язань з видатків з центрального на місцевий рівень, але не збільшення фінансування наявних місцевих програм. Деякі бюджетні надходжень, що адмініструються на центральному рівні, мають бути передані на місцевий рівень для того щоб їх доходи більше узгоджувалися з їх видатками. Ці податки мають бути відносно стабільні та їх збір має залежати від діяльності місцевої влади.

- Застосування формули обрахунків трансфертів, що сприяє "депресивним" регіонам

У 2003 році, уряд змінив трансферти з центрального бюджету до бюджетів місць, областей та районів щодо "репресивності", фактора що має враховувати недостатню економічну активність. Застосування так званого коефіцієнту "репресивності" стане основою політичних дебатів та ad hoc розподілу трансфертів державного бюджету. Більш того, нова формула сприяє "депресивним регіонам" залишаючи кращі регіони без стимулів прикладати зусилля в процесі збору податків. Така помилка може бути вирішена застосуванням методу, що ґрунтується на чистій формулі розрахунків трансфертів.

5. Висновки

Значні досягнення, що були зроблені протягом останніх років, розпочали процес фундаментальних змін, що будуть необхідними задля перетворення бюджетного процесу на ефективний інструмент макроекономічної політики. Впровадження програмного бюджетування та кроки в реформуванні деяких податків – це лише деякі приклади. Незважаючи на цей прогрес, в Україні й досі залишаються серйозні структурні проблеми. Податкова заборгованість підприємств, заборгованість держави з відшкодування, та податкові пільги виснажують базу оподаткування та зменшують доходи бюджету. Субсидії неприбутковим підприємствам та непропорційно високі видатки на оборону та правопорядок забирають державні ресурси від недофінансованих сфер освіти та охорони здоров'я. Місцеві бюджети не мають адекватних джерел надходжень, що дозволили б їм виконувати зобов'язання з соціального та економічного розвитку регіонів.

Забезпечення стабільного економічного росту та соціального розвитку в Україні вимагає глобальних систематичних змін. Такі зміни не можуть бути запроваджені миттєво, проте відкладати їх також небезпечно. Необхідні законодавчі та інституційні зміни займуть середньостроковий період в декілька років, проте процес структурних фіскальних реформ зазначених вище має бути розпочато зараз.

Н.Л., Р.Ч., Лектор: Р.Д.

Київ, Квітень 2003 р.

Додаток: Порівняння бюджетних витрат в світлі міжнародного досвіду

Для того, щоб спрямувати структуру бюджету у майбутньому, ми порівняли відносний розмір деяких категорій видатків бюджету України, до практики найбільш розвинутих країн з перехідною економікою. Порівняння дає можливість зробити наступні висновки:

Особливостями бюджету України є відносно великі видатки на оборону та правопорядок, в той час як інвестиції в освіту та охорону здоров'я – відносно низькі.

Міжнародна практика підтверджує наявність необхідності значних державних видатків на програми в сфері охорону здоров'я, зокрема на ті, що мають значні позитивні екстерналії та забезпечують надання медичної допомоги бідним.[16]

В бюджеті 2003, заплановано видатки на охорону здоров'я в розмірі 3.47% від ВВП. На відміну від цього, державні видатки на охорону здоров'я в Польщі та Угорщині становлять 4.2% від ВВП, в Словенії – 12.8%, 14.5% - в Чехії, та 16.7% - в Словакії. (див. Таблицю 1).

В бюджеті заплановано видатки на оборону в розмірі 4.5 млрд. гривень, або 1.89% від ВВП. Таким чином, Україна знаходиться на одному рівні з Чехією та Словакією (1.9% від ВВП)[17], що мають найвищий рівень видатків на оборону поміж найбільш розвинутих країн з перехідною економікою. В інших країнах, видатки на оборону були набагато менші та становили 0.9% в Угорщині, 1.1% - в Словенії, та 1.4% - в Польщі.

Відносно всіх видатків з бюджету, Україна витрачає одну з найбільших частин бюджету на програми оборони. Відповідно до плану бюджету, 6.6% витрачається на цілі оборони. В Угорщині частка видатків на оборону становить 1.6% від загальних витрат, в Словенії – 2.5%, в Польщі – 2.8%, в Чехії – 4%, та в Словакії – 4.4%.

У 2003 році, заплановані бюджетні видатки на громадський порядок, безпеку та судову владу становлять 5.17 млрд. або 2.15% від ВВП. Серед країн з перехідною економікою, видатки на зазначені цілі були такими високими лише в Чехії.[18] В Угорщині та Словакії, видатки на правопорядок були на рівні 1.6% від ВВП, в Словенії – 1.6% від ВВП, та в Польщі – 1.8% від ВВП.

Іншими словами, відміна стає ще помітніше, коли ми зосередимо увагу на видатки на громадський порядок, безпеку, та судову владу як частину від всіх видатків бюджету. В Україні, в 2003 році, 7.5% від бюджетних коштів мають бути витрачені на правопорядок, в той час як в Угорщині ці видатки становили 2.8%, в Словенії та Польщі – 3.7%, та 4.6% в Чехії.

[16] Документ представлений Світовим Банком на обговорення. Оцінка державних видатків: Система для перегляду державних видатків // Washington DC, 1996.
[17] Дані за 2000 рік: Джерело: Державна фінансова статистика
[18] Дані за 2000 рік: Джерело: Державна фінансова статистика

Таблиця 1: Видатки на охорону здоров'я, оборону та правопорядок в країнах з перехідною економікою *

	Охорона здоров`я	Оборона	Правопорядок
Видатки як % від ВВП			
Україна	3.47	1.89	2.15
Польща	4.2	1.4	1.8
Угорщина	4.2	0.9	1.6
Чехія	6.8	1.9	2.1
Словаків	7.1	1.9	1.7
Словенія	5.8	1.1	1.6
Частина як % від всіх видатків			
Україна	12.15	6.61	7.54
Польща	8.4	2.8	3.7
Угорщина	7.5	1.6	2.8
Чехія	14.5	4.0	4.6
Словаків	16.7	4.4	3.9
Словенія	12.8	2.5	3.7

Джерело: розрахунки ІЕД засновані на даних державної фінансової статистики, МВФ.

* дані за 2000 рік для країн з перехідною економікою, заплановані показники 2003 для України.

Page 11: [1] Deleted Leschenko 11.04.2000 9:53:00

Page 11: [2] Deleted Leschenko 11.04.2000 9:53:00

Czech Republic	6,8	1,9	2,1

Page 11: [3] Deleted Leschenko 11.04.2000 9:53:00

Slovakia	7,1	1,9	1,7

Page 11: [4] Deleted Leschenko 11.04.2000 9:53:00

Slovenia	5,8	1,1	1,6

Page 11: [5] Deleted Leschenko 11.04.2000 9:53:00

Ukraine	12.15	6,61	7,54
Poland	8,4	2,8	3,7
Hungary	7,5	1,6	2,8

Page 11: [6] Deleted Leschenko 11.04.2000 9:53:00

Czech Republic	14,5	4,0	4,6

Page 11: [7] Deleted Leschenko 11.04.2000 9:53:00

Slovakia	16,7	4,4	3,9

Page 11: [8] Deleted Leschenko 11.04.2000 9:53:00

Slovenia	12,8	2,5	3,7